WIKIPÉDIA

Pitcairni nyelv

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A **pitcairni** (vagy más néven **pitkern**) **nyelv** egy angol alapú kreol nyelv, amely a 18. századi angol és a tahiti nyelven alapul. Ez a Pitcairn-szigetek nyelve, melyet szerte a világon száznál kevesebb ember beszél csak. Legközelebbi rokona a Norfolk-szigeteki nyelv (más néven *Norfuk*), annak pár ezer beszélője van. A *pitkern* és a *norfuk* nyelv abban különleges, hogy bár a hazájuk a Csendes-óceánon van, mégis *atlanti-kreol* nyelvekként tartják őket számon. A nyelvet a szigeteken kívül a környező szigetvilágban beszélik még néhányan (például Fidzsin), vagy Ausztráliában és Új-Zélandon.[1]

Pitcairni nyelv Pitkern	
Beszélik	Pitcairn-szigetek
Terület	Óceánia
Beszélők száma	36 (2002)[1] fő
Nyelvcsalád	Pidzsin nyelvek Angol alapú pidzsin nyelvek Óceániai
Írásrendszer	Latin írás
Hivatalos állapot	
Hivatalos	Pitcairn-szigetek
Nyelvkódok	
ISO 639-1	pih
ISO 639-2	*nincs*

Tartalomjegyzék

Története

A Bounty nevű hajón történt lázadás után a lázadás résztvevői megálltak Tahitin, ahonnan 19 tahiti embert vittek magukkal, többségükben nőket. Végül a lakatlan, elhagyatott Pitcairn-szigeteknél kötöttek ki és letelepedtek ott. A tahitiak alig beszéltek angolul és a Bounty legénysége sem nagyon tudott tahitiul. A világtól elvágva valahogy kommunikálniuk kellett egymással. Egy kis idő múlva egy egyedi nyelvet alakítottak ki, amely ötvözi az angol és a tahiti nyelvet.

A pitcairni nyelv kialakulását jelentősen befolyásolták a legénység tagjainak angol dialektusai. Származásuk szerint a Nyugat-Indiákról származtak (ők a karibi *patois*t - népnyelvet - beszélték), egyikük skót, a vezetőjük, *Fletcher Christian* pedig művelt brit volt. A beszédükben felbukkantak még *geordie* és *nyugat-angliai* nyelvjárási elemek is, mint például a *wheetles*, azaz „étel” (a *victuals* „élelem” szóból).

Egyes kifejezések, amelyek ma már nem léteznek az angolban, élnek még a pitcairniben. Főképp az angol hajózási és tengerészeti szókincs tartozik ide. A Hetednapi Adventista Egyház és a *King James Biblia* is jelentős hatással volt a nyelvükre.

A 19. században néhányan a Norfolk-szigetekre költöztek át, de később részben visszatelepültek a Pitcairn-szigetekre. A pitcairni legtöbb mai beszélője az ekkor visszatelepülők közül kerül ki.

Kifejezések

Pitkern	Angol	Magyar**
Whata way ye?	How are you?	*Hogy vagy? / Jó napot!*
About ye gwen?	Where are you going?	*Hova mész?*
You gwen whihi up suppa?	Are you going to cook supper?	*Vacsorát fogsz főzni?*
I nor believe.	I don't think so.	*Nem hiszem.*
Ye like-a sum whettles?	Would you like some food?	*Kérsz enni?*
Do' mine.	It doesn't matter.	*Nem számít.*
Wa sing yourley doing?	What are you doing? What are you up to?	*Mit csinálsz?*
I se gwen ah big shep.	I'm going to the ship.	*Megyek a hajóra.*
Humuch shep corl ya?	How often do ships come here?	*Milyen gyakran jönnek hajók ide?*
Cooshoo!	Good!	*Jó!*
Stobbi let I talk.	Stop and let me say something.	*Hagyd abba, és hagyj beszélni.*
You tallin' stolly.	You're lying.	*Te hazudsz.*
Yus plum how poo-oo.	Your bananas are green.	*A banánjaid zöldek.*

Megjegyzés: a pitkern helyesírás nem sztenderdizált. Az egyszerűség kedvéért a magyar fordításban tegeződés szerepel**.

Jegyzetek

1. Ethnologue report for language code:pih (http://www.ethnologue.org/show_language.asp?code=pih)

Források

- Pitcairni nyelv (https://web.archive.org/web/20080329033108/http://www.lareau.org/pitlang.html)